

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Нововодолазького ліцею № 3

31 серпня **Михайло СТУПАК**
2021 року

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В
НОВОВОДОЛАЗЬКОМУ ЛІЦЕЇ № 3 НОВОВОДОЛАЗЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ
РАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

СХВАЛЕНО

На засіданні педагогічної ради
Нововодолазького ліцею № 3
Протокол від 31 серпня 2021 р. № 01
Голова педагогічної ради
Михайло СТУПАК

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
2. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ЇЇ ВИКОНАННЯМ	
2.1. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти.....	5
2.2. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності.....	8
2.3. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти.....	10
2.4. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.....	21
2.5. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти.....	46
2.6. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти.....	48
2.7. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти.....	49
2.8. Інклюзивне освітнє середовище, універсальний дизайн та розумне пристосування.....	50
3. САМООЦІНЮВАННЯ.....	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	55

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Нововодолазькому ліцеї № 3 Нововодолазької селищної ради Харківської області (далі - Положення) розроблено відповідно до вимог частини третьої статті 41 Закону України «Про освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року.

1.2. Внутрішня система забезпечення якості освіти в Нововодолазькому ліцеї № 3 Нововодолазької селищної ради Харківської області включає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- здійснення самооцінювання сформованості та функціонування внутрішньої системи якості освіти.

1.3. Терміни та їх визначення, що вживаються в Положенні

- Положення – локально-правовий акт, що визначає основні правила організації, описує мету, структуру, взаємні обов'язки групи людей чи організацій, що об'єдналися для досягнення спільної мети.

- Стратегія – довгостроковий, послідовний, конструктивний, раціональний, підкріплений ідеологією, стійкий до невизначеності умов середовища план, що супроводжується постійним аналізом та моніторингом у процесі його реалізації та спрямований із певною метою на досягнення успіху в кінцевому результаті.

- Процедура – офіційно встановлений чи узвичаєний порядок здійснення, виконання або оформлення чого-небудь.

- Механізм – комплексний процес, спосіб організації.

- Критерії – вимоги для визначення або оцінки людини, предмета, явища (або ознака, на підставі якої виробляється оцінка);

- Правило – вимога для виконання якихось умов усіма учасниками якої-небудь дії.

- Інструмент – засіб, спосіб для досягнення чогось.

- Моніторинг якості освіти - система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.

- Інклюзивне освітнє середовище - сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей;

- Академічна доброчесність - сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та наукових (творчих) досягнень;

- Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами як результатів власного дослідження (творчості) та відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- Фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі;

- Списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- Обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої діяльності чи організації освітнього процесу;

- Хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- Необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти, несвоєчасні записи в класних журналах результатів оцінювання;

1.4. Положення схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується його керівником (частина четверта статті 38, частина третя статті 40 Закону України «Про повну загальну середню освіту»).

1.5. Затвержене Положення розміщується на вебсайті закладу освіти (у разі відсутності - на вебсайті засновника).

2. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ЇЇ ВИКОНАННЯМ

2.1. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти

Стратегія та процедури забезпечення якості освіти в Нововодолазькому ліцеї № 3 Нововодолазької селищної ради Харківської області (далі – Нововодолазький ліцей № 3) базується на таких принципах:

- **процесного підходу**, що розглядає діяльність закладу освіти як сукупність освітніх процесів, що спрямовані на реалізацію визначених стратегічних цілей, при цьому управління якістю освітніх послуг реалізується через функції планування, організації, мотивації та контролю;

- **цілісності**, що вимагає єдності впливів освітньої діяльності, їх підпорядкованості визначеній меті якості освітнього процесу;

- **неперервності**, що свідчить про необхідність постійної реалізації суб'єктами освітньої діяльності на різних етапах процесу підготовки випускника закладу освіти;

- **розвитку**, що виходить із необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;

- **партнерства**, що враховує взаємозалежність та взаємну зацікавленість суб'єктів освітнього процесу відповідно до їх поточних та майбутніх потреб у досягненні високої якості освітнього процесу;

- **відповідності** Державним стандартам загальної середньої освіти;

- відповідальності за забезпечення **якості освіти** та якості освітньої діяльності;

- здійснення **обґрунтованого моніторингу** якості освітнього процесу;

- **готовності** суб'єктів освітньої діяльності до ефективних змін;

- **відкритості** інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності. Стратегія (політика) та процедури забезпечення якості освіти передбачають здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності;

- підвищення якості знань здобувачів освіти;

- посилення кадрового потенціалу закладу освіти та підвищення кваліфікації педагогічних працівників;

- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;

- розвиток інформаційних систем із метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;

- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу освіти;

- створення системи запобігання та виявлення академічної недобросовісності в діяльності педагогічних працівників та здобувачів освіти.

Основними напрямками політики щодо забезпечення якості освітньої діяльності в закладі освіти є:

- якість освіти;

- рівень професійної компетентності педагогічних працівників і забезпечення їх умотивованості до підвищення якості освітньої діяльності;

- якість реалізації освітніх програм, удосконалення змісту, форм та методів освітньої діяльності та підвищення рівня об'єктивності оцінювання.

Механізм функціонування системи забезпечення якості освіти в Нововодолазькому ліцеї № 3 включає послідовну підготовку та практичну реалізацію таких етапів управління:

- планування (аналіз сучасного стану освітньої діяльності та освітнього процесу; визначення сильних сторін і проблем у розвитку; визначення пріоритетних цілей та розробка планів їх реалізації);

- організацію (переформатування/створення організаційної структури для досягнення поставлених цілей; визначення, розподіл та розмежування повноважень із метою координування та взаємодії в процесі виконання завдань);

- контроль (розробка процедур вимірювання та зіставлення отриманих результатів зі стандартами);

- коригування (визначення та реалізація необхідних дій та заходів, спрямованих на стимулювання процесу досягнення максимальної відповідності стандартам).

Система контролю якості освітнього процесу в Нововодолазькому ліцеї № 3 включає:

- самооцінювання ефективності діяльності із забезпечення якості;
- контроль якості результатів навчання та об'єктивності оцінювання;
- контроль якості реалізації навчальних (освітніх) програм.

Критеріями ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти в Нововодолазькому ліцеї № 3 є:

1. Досягнення здобувачів освіти, показники результатів їх навчальних досягнень.
2. Відповідність показників успішності здобувачів освіти результатам їх навчання на кожному рівні повної загальної середньої освіти під час державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання.

3. Якісний склад та ефективність роботи педагогічних працівників.

4. Показник наявності освітніх, методичних і матеріально-технічних ресурсів для забезпечення якісного освітнього процесу.

Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти в Нововодолазькому ліцеї № 3:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю набутих учнями компетентностей, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Система контролю якості освітнього процесу в Нововодолазькому ліцеї № 3 реалізується через такі види:

Попереджувальний контроль

Мета: вивчення важливих аспектів діяльності педагогічного колективу з метою спрямування роботи вчительства на вирішення ключових завдань у сфері освіти.

Об'єкт контролю – робота молодих і новопризначених учителів, складання ними календарно-тематичного, поурочного планування, використання ними сучасних методик і технологій навчання і виховання, підготовка до ДПА і ЗНО, здійснення медико-педагогічного контролю уроків фізичної культури тощо.

Форми контролю: бесіди з молодими і новопризначеними вчителями, рекомендації щодо календарно-тематичного планування, проведення уроку, виховного заходу, відвідування уроків, аналіз шкільної документації, спостереження.

Поточний, (оперативний) контроль

Мета – запобігання відхилень від встановлених планів, нормативів, положень, програм, оперативне усунення недоліків.

Об'єкт контролю – проміжні результати діяльності виконавців, їх ставлення до роботи, міжособистісні взаємини, що склалися в колективі.

Форми контролю: співбесіди з учителями, контроль за веденням ділової документації, проведення контрольних зрізів із навчальних предметів тощо.

Підсумковий контроль

Мета: здійснення зворотного зв'язку після закінчення роботи. Виявлення ступеня досягнення цілей, збір інформації для планування.

Об'єкт контролю – результативність виконання, порівняння з очікуваними результатами.

Форми контролю: співбесіди з учителями, контроль за веденням ділової документації, проведення контрольних зрізів із навчальних предметів тощо.

Тематичний контроль

Мета: контроль одного напрямку роботи, одного аспекту діяльності (формування національної свідомості учнів, розвиток пізнавальної самостійності школярів, організація фронтальної, групової та індивідуальної роботи на уроці, здійснення диференційованого підходу до учнів на уроках, організація перевірки й оцінки знань, умінь і навичок учнів, формування в них інтересу до навчання, організація освітнього процесу в групі подовженого дня, використання міжпредметних зв'язків у процесі вивчення навчальних дисциплін тощо).

Об'єкти контролю – здійснення диференційованого підходу до учнів на уроці, виконання вимог єдиного орфографічного режиму, організація індивідуальної роботи з учнями, використання засобів навчання і навчальної техніки у процесі вивчення навчальних дисциплін, робота зі здібними й обдарованими учнями, організація гурткової роботи в закладі освіти, робота факультативів, спецкурсів, курсів за вибором тощо.

Форми контролю: відвідування уроків, вивчення ділової документації, співбесіда з учителями, учнями, проведення контрольних зрізів, моніторинг результативності навчальних досягнень учнів із навчального предмета, порівняльний аналіз результатів річного оцінювання та ДПА, ЗНО, вивчення стану позакласної роботи із навчального предмета тощо.

Фронтальний контроль

Мета: вивчення стану викладання, рівня навчальних досягнень та результативності позакласної роботи з навчальних предметів.

Об'єкти контролю – кадрове забезпечення, навчальні програми, забезпеченість підручниками, матеріально-технічна база, стан оснащення навчальних кабінетів, методика викладання навчального предмета, стан ведення ділової документації, рівень навчальних досягнень, позакласна робота з предмета викладання.

Форми контролю: відвідування уроків, вивчення ділової документації, співбесіда з учителями, учнями, проведення контрольних зрізів, моніторинг результативності навчальних досягнень учнів із навчального предмета, порівняльний аналіз результатів контрольних зрізів, вивчення стану позакласної роботи із навчального предмета тощо.

Оглядовий контроль

Мета: ознайомлення зі станом справ за певним напрямом діяльності закладу освіти.

Об'єкти контролю – готовність закладу освіти до нового навчального року, стан матеріально-технічної бази навчальних кабінетів, результати медичного обстеження працівників та учнів, комплектування мережі ліцею, стан забезпечення підручниками, працевлаштування випускників, організація роботи гуртків, фінансово-економічна діяльність ліцею, виконання планів роботи, контроль за ефективністю ухвалення управлінських рішень тощо.

Форми контролю: перевірка ділової документації, співбесіди з учителями, спостереження, анкетування, інтерв'ювання, самооцінювання.

Персональний контроль

Мета: надання допомоги окремим педагогам, зокрема молодим і новопризначеним вчителям, а також вчителям, які атестуються чи одержали рекомендації за наслідками атестації.

Об'єкти контролю – активізація пізнавальної діяльності учнів, організація індивідуальних занять, виховна робота з учнями, дотримання вимог єдиного орфографічного режиму, використання засобів навчання тощо, надання необхідної методичної допомоги.

Форми контролю: перевірка ділової документації, співбесіди з учителями, відвідування, взаємовідвідування навчальних занять тощо.

Класно-узагальнювальний контроль

Мета: вивчення причин низького рівня навчальних досягнень учнів певного класу, їх низької дисципліни або навпаки – з'ясування чинників, що зумовили високий рівень навчальних досягнень.

Об'єкти контролю – рівень навчальних досягнень учнів із навчальних предметів, стан виконавської дисципліни в класі, відстеження особистого поступу учнівства в оволодінні навчальним матеріалом, стан викладання навчальних предметів, позакласна та виховна робота з учнівством.

Форми контролю: моніторинг рівня навчальних досягнень учнів, їх вихованості, контроль за веденням ділової документації, відвідування навчальних занять, співбесіди з учителями, учнями.

2.2. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності в Нововодолазькому ліцеї № 3

Система забезпечення академічної доброчесності в Нововодолазькому ліцеї № 3 функціонує відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту».

Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, проєктів, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, експериментальну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчальних досягнень.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- постійна підготовка до уроків, самостійне виконання домашніх завдань;
- самостійне подання щоденника для виставлення педагогом отриманих навчальних балів;
- надання достовірної інформації про власні результати навчання батькам (особам, які їх замінюють).

Порушенням академічної доброчесності в Нововодолазькому ліцеї № 3 вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;
- вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

Заходи, спрямовані на дотримання академічної доброчесності в Нововодолазькому ліцеї № 3, включають:

- ознайомлення педагогічних працівників, здобувачів освіти з вимогами щодо належного оформлення посилань на використані джерела інформації;
- ознайомлення педагогічних працівників, здобувачів освіти з документами, що регламентують дотримання академічної доброчесності та встановлюють відповідальність за її порушення;
- проведення методичних заходів, що забезпечують формування загальних компетентностей із дотриманням правових та етичних норм і принципів, коректного менеджменту інформації при роботі з інформаційними ресурсами й об'єктами інтелектуальної власності;
- включення до планів виховної роботи класних колективів заходів із формування в здобувачів освіти етичних норм, що унеможливають порушення академічної доброчесності;
- розміщення на веб-сайті закладу освіти правових та етичних норм, принципів та правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу.

Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності:

- На початку навчального року директор закладу освіти своїм наказом створює постійно діючу комісію з розгляду випадків порушення академічної доброчесності (далі - Комісія). До складу такої Комісії можуть входити педагогічні працівники, (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьки, представники учнівства.
- Педагогічні, науково-педагогічні працівники, батьки та інші учасники освітнього процесу зобов'язані повідомляти директора ліцею про випадки академічної недоброчесності, свідками яких вони стали або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.
- Повідомлення про випадок академічної недоброчесності подається у письмовому вигляді у формі заяви на ім'я директора ліцею.
- У заяві слід вказати контактні дані особи, яка повідомляє про факт порушення академічної доброчесності, джерело інформації про цей факт. Також у заяві слід

коротко описати дії причетних осіб та інші обставини факту, що змусили заявника звернутися з відповідною заявою.

- Заява про випадок академічної недоброчесності подається директору ліцею особисто або через секретаря.
- Відповідно до заяви про випадок академічної недоброчесності директор ліцею видає упродовж доби з моменту надходження заяви про факт академічної недоброчесності наказ про проведення розслідування та ініціює засідання Комісії.
- Комісія упродовж трьох діб з моменту створення проводить розслідування факту академічної недоброчесності та приймає відповідне рішення.
- У своєму рішенні Комісія визначає, чи відноситься зазначений заявником факт до випадку порушення академічної доброчесності, та у разі доведення такого факту визначає конкретний вид академічної відповідальності.
- Рішення Комісії оформлюються протоколом, протоколи зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.
- Рішення комісії упродовж доби з дня його прийняття доводиться до відома осіб, стосовно яких порушено питання про порушення ними академічної доброчесності,

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники закладу освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи обіймати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо). Форму, зміст та терміни повторного проходження оцінювання обирає вчитель, про що робиться запис у протоколі Комісії.
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце проведення засідання та бути присутньою під час розгляду питання щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

2.3. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність уживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- формувальна;

- діагностувальна;
- мотиваційно-стимулювальна;
- розвивальна;
- орієнтувальна;
- коригувальна;
- прогностична;
- констатувальна;
- виховна.

У початкових класах здійснюється формувальне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів НУШ.

Формувальне оцінювання спрямоване на з'ясування індивідуальних проблем в опануванні учнем програмовим матеріалом та запобігання утруднень на подальших етапах навчання.

Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання:

1. **Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей.** Учитель спільно з учнями розробляє й обговорює цілі уроку (заняття). Ціль має бути вимірною, щоб через оцінювання була можливість з'ясувати, на якому рівні вона досягнута.
2. **Визначення разом з учнями критеріїв оцінювання.** Обговорення з учнями критеріїв оцінювання робить оцінювальну діяльність прозорою і зрозумілою та сприяє формуванню позитивного ставлення до неї. Під час добору критеріїв оцінювання для кожного конкретного навчального завдання/системи навчальних завдань слід враховувати, що критерії — це набір якісних характеристик результату навчання, які використовують для формулювання оцінювального судження щодо нього.
3. **Формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання.** Для організації самооцінювання і взаємооцінювання можна використовувати різноманітні інструменти зворотного зв'язку. Важливо, щоб зворотний зв'язок був зрозумілим і чітким, доброзичливим та своєчасним, не протиставляти дітей одне одному, акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень дитини. Труднощі у навчанні слід обговорювати з учнем індивідуально, аби не створювати ситуацію колективної зневаги до дитини. Під час взаємооцінювання доцільно формувати вміння коректно висловлювати думку про результат роботи однокласника, ділитись досвідом щодо його покращення.
4. **Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія).** Під час навчальної діяльності слід спрямовувати учнів на спостереження своїх дій та дій однокласників, осмислення своїх суджень, дій, учинків з огляду на їх відповідність меті діяльності й визначення кроків подальшого навчання з метою покращення результатів.
5. **Корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.** Корекція виконаної роботи є одним із важливих елементів процесу поетапного формування навчальних дій. Учитель може привернути увагу школяра на алгоритм виконання завдання, зразок, на основі якого виконувалося завдання, поставити орієнтувальне запитання тощо. Вибір інструментів корекції здійснюють з урахуванням психологічних особливостей дитини та рівня опанування нею навчального матеріалу. Під час корекції варто надавати перевагу індивідуальній роботі.

Об'єктами формувального оцінювання можуть бути як процес навчання учнів, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат їх навчальної діяльності на певному етапі навчання.

Для співвіднесення навчальних дій учня/учениці з етапами досягнення результату необхідно використовувати орієнтовні рамки оцінювання:

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Високий	<p>Учень/ учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти;</p> <p>характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; устанавлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти;</p> <p>застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей;</p> <p>знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її, оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/текстову;</p> <p>прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії</p>
Достатній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p>

	<p>визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх;</p> <p>називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; утворює об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами;</p> <p>застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей;</p> <p>знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову;</p> <p>пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки</p>
--	--

Середній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання;</p> <p>називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угрупує об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками;</p> <p>відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату;</p> <p>знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя;</p> <p>коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує</p>
	<p>правильність/неправильність результату; визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.</p>

Початковий	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількаразового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами;</p> <p>називає окремі ознаки об'єктів;</p> <p>відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок;</p> <p>знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/ прочитаної інформації усно/за допомогою малюнка;</p> <p>коментує окремі операції короткими репліками на основі пропонуванних запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/ неправильність результату</p>
------------	---

У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року проводяться тематичні діагностувальні роботи. Тематичні діагностувальні роботи з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна», а також з курсів за вибором не проводяться. Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання фіксуються у зошитах для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, та повідомляються учням та їхнім батькам.

Якщо учня не було в школі в день проведення діагностувальної роботи, то після повернення він не пише діагностувальної роботи.

Кількість і періодичність діагностувальних робіт з предмета вивчення/інтегрованого курсу учитель може визначати самостійно під час складання календарно-тематичного плану

Підсумкове оцінювання орієнтоване на співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учня/учениці за рік.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік є результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» варто здійснювати шляхом узагальнення

даних, отриманих під час формувального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання. Учитель фіксує попередню оцінку за результатами підсумкового оцінювання лише на носії зворотного зв'язку з батьками. Підсумкову (річну) оцінку фіксують у класному журналі і свідоцтвах досягнень учнів.

Відповідно до пункту 8 статті 12 Закону України «Про освіту» наприкінці 4 класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та/або якості освіти проводять державну підсумкову атестацію здобувачів початкової освіти, результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік.

У свідоцтві досягнень учня надається розгорнута характеристика результатів навчання учня/учениці, здобутих протягом навчального року. Для здобувачів початкової освіти розробляються та схвалюються педагогічною радою два зразки свідоцтв досягнень, окремо для кожного циклу навчання. Обидва зразки свідоцтв досягнень повинні містити такі частини: «Характеристика навчальної діяльності», «Характеристика результатів навчання з окремих освітніх галузей», «Рекомендації вчителя», «Побажання батьків».

Результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 1-4 класах та об'єктивних результатів навчання визначається вербальною оцінкою. Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватись під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/ електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня/учениці.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів основної та старшої школи мають ураховуватися:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну.

Повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою.

Глибина знань - усвідомленість наявних зв'язків між групами знань.

Гнучкість знань - уміння учнів застосовувати набуті знання в стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи застосування знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із уже відомих.

Системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших.

Міцність знань - тривалість збереження їх у пам'яті, відтворення їх у необхідних ситуаціях.

Знання є складовою вмінь учнів діяти.

Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні.

Навички – дії, доведені до автоматизму в результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення.

Ціннісні ставлення виражають особистий досвід учнів, їх дії, переживання, почуття, що виявляються в ставленні до оточення (людей, явищ, природи, пізнання тощо). У контексті

компетентнісної освіти це виявляється у відповідальності учнів, прагненні закріплювати позитивні надбання в освітній діяльності, зростанні вимог до своїх навчальних досягнень.

Оцінювання результатів навчання здійснюється для учнів 5-11(12-х) класів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392, - у вигляді 12-бальної шкали за чотирима рівнями:

перший рівень - початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення;

другий рівень - середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності;

третій рівень - достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениця) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень;

четвертий рівень - високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ

оцінювання результатів навчання учнів 5-11 (12-х), які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика	
I. Початковий	1	Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення	
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення	
	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання	
	II. Середній	4	Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію
		5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
		6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні	

		прикладі на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує
		загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми
	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення

Обов'язковому оцінюванню підлягають результати навчання учнів з предметів (інтегрованих курсів) інваріантного складника (базових та обов'язково-вибіркових предметів) навчального плану як складової освітньої програми закладу освіти. Не підлягають обов'язковому оцінюванню навчальні досягнення учнів з факультативних, групових та індивідуальних занять. Рішення про оцінювання факультативних курсів, курсів за вибором, спецкурсів приймає педагогічна рада закладу освіти.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація, у тому числі у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

Формувальне, поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів на предмет їх відповідності вимогам навчальної програми, вибір форм, змісту та способу оцінювання здійснюють педагогічні працівники закладу освіти.

Поточне та підсумкове оцінювання може здійснюватися у таких формах: усній (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування); письмовій (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування); цифровій (зокрема шляхом тестування в електронному форматі); графічній (зокрема шляхом організації роботи з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами); практичній (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, роботи з біологічними об'єктами, виготовлення виробів) та інших. Результати навчання учнів 5 – 11 (12-их) класів позначаються цифрами від 1 до 12, оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою.

Результати підсумкового оцінювання, державної підсумкової атестації фіксуються у класному журналі, таблиці навчальних досягнень, особовій справі учня, свідоцтві досягнень та додатку до документів про загальну середню освіту відповідно до законодавства.

Якщо рівень результатів навчання учня (учениці) визначити неможливо з якихось причин, у класному журналі та таблиці навчальних досягнень, свідоцтві досягнень робиться запис «не атестований(а) (н/а)».

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається.

Якщо учень (учениця) був(ла) відсутній(я) на уроках протягом вивчення теми, не виконав(ла) вимоги навчальної програми, у колонку з надписом «Тематична» виставляється «н/а» (не атестований(а)).

Тематична оцінка не підлягає коригуванню.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Якщо учень (учениця) був(ла) відсутній(я) на уроках протягом семестру, у відповідну клітинку замість оцінки за I семестр чи II семестр виставляється «н/а» (не атестований(а)).

Семестрова оцінка може підлягати коригуванню.

У триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або з певних причин не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій мотивують причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу освіти створюється комісія у складі голови (керівник закладу освіти або його заступник) та членів комісії: голови методичного об'єднання, вчителя, який викладає предмет у цьому класі, а також затверджується графік проведення оцінювання. Коригування семестрового оцінювання проводиться не пізніше п'яти днів після подання заяви. У разі хвороби учня (учениці) чи інших поважних причин термін може бути подовжено.

Члени комісії готують завдання, що погоджуються на засіданні шкільного методичного об'єднання і затверджуються керівником закладу освіти. Завдання мають охоплювати зміст усіх тем, що вивчалися протягом семестру. Оцінювання проводиться у письмовій формі. Письмові роботи зберігаються протягом року.

На голову комісії покладається відповідальність за об'єктивність оцінювання та дотримання порядку його проведення. Комісія приймає рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову.

У разі, якщо учневі не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» не робиться.

За результатами оцінювання видається відповідний наказ керівника закладу освіти. Скоригована семестрова оцінка за I семестр виставляється до початку II семестру, за підсумками II семестру - не пізніше 10 червня поточного навчального року.

Підвищення семестрової оцінки учнями:

- 9-х класів - не дає їм права на отримання свідоцтва з відзнакою;

- 10-11(12)-х класів - не дає їм права бути претендентами на нагородження золотою "За особливі успіхи у навчанні" та срібною "За успіхи у навчанні" медалями.

Річне оцінювання здійснюється на або скоригованих семестрових оцінок.

У випадку неатестації учня (учениці) за підсумками двох семестрів у колонку «Річна» робиться запис н/а (не атестований(а)).

Для оскарження рішень педагогічної ради закладу освіти щодо переведення на наступний рік навчання, вибуття або випуску із закладу освіти, а також для вирішення питань, пов'язаних з коригуванням результатів річного оцінювання, учні (у разі досягнення повноліття), один із їх батьків або інші законні представники можуть подати відповідне звернення до закладу освіти.

Для розгляду звернення у закладі освіти може створюватися комісія, порядок діяльності, чисельність і персональний склад якої затверджує керівник закладу освіти (далі - комісія).

Комісія за наслідками розгляду звернень може прийняти рішення про надання рекомендацій щодо:

скасування, зміни, прийняття нового або залишення рішення педагогічної ради, що оскаржується, без змін;

проведення коригування результатів річного оцінювання учня.

Результати розгляду звернення та рекомендації оформлюються протоколом засідання комісії.

Відповідно до рекомендацій комісії здійснюється коригування результатів річного оцінювання шляхом повторного семестрового оцінювання (одного або двох семестрів). Повторне семестрове оцінювання проводиться відповідно до письмових завдань, що мають охоплювати зміст усіх тем, вивчених протягом відповідного семестру, та графіка, що затверджує керівник закладу загальної середньої освіти. Результати коригування результатів річного оцінювання оформлюються відповідним наказом керівника закладу освіти.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку (ІПР), що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ), де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання.

Добір форм поточного та підсумкового оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучаються ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

2.4. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників

Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію.

Атестація педагогічних працівників - це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.

Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників та вимог до них визначається Кабінетом Міністрів України. Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи в порядку, встановленому законодавством.

Умовою чергової атестації педагогічних працівників є обов'язкове проходження не рідше одного разу на п'ять років підвищення кваліфікації на засадах вільного вибору форм навчання, програм і навчальних закладів. Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти здійснюється відповідно до Закону України "Про освіту". Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин, з яких певна кількість годин має бути обов'язково спрямована на вдосконалення знань, умінь і практичних навичок у частині роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, що передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів із досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж міжатестаційного періоду. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу в закладі освіти, вивчення думки батьків, учнів та колег учителя, який атестується тощо.

Для здійснення комплексного оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників атестаційною комісією I рівня у Нововодолазькому ліцеї № 3 застосовуються Критерії оцінювання професійних компетентностей учителя в міжатестаційний період відповідно до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників розроблені відповідно до Орієнтовного опису професійних компетентностей вчителя відповідно до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затвердженого наказом Міністерства розвитку торгівлі, економіки та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736 (далі – Критерії оцінювання).

При прийнятті рішення атестаційна комісія враховує вимоги до кваліфікаційних категорій та присвоєння/підтвердження педагогічних звань, визначені Типовим положенням про атестацію педагогічних працівників, затвердженим наказом МОН України від 06.10.2010 № 930 (зі змінами) та ці Критерії оцінювання.

Критерії оцінювання професійних компетентностей учителя в міжтестастаційний період відповідно до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників

Професійна компетентність	Кваліфікаційні категорії педагогічних працівників			
	Спеціаліст	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
A1. Мовно-комунікативна компетентність				
A1.1. Здатність до спілкування державною мовою	Вільно спілкується державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять; влучно застосовує інтонаційні та позамовні засоби виразності мовлення; аргументовано висловлює власні думки державною мовою; вичерпно та чітко відповідає на запитання учнів про різні аспекти навчального матеріалу			
A1.2. Здатність забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова відповідного корінного народу або національної меншини України)	Розробляє навчальні матеріали та викладає навчальні предмети (інтегровані курси) з урахуванням особливостей мовного і культурного досвіду учнів, які належать до корінних народів або національних меншин України (у тому числі таких, які здобувають освіту офіційними мовами Європейського Союзу)			
A1.3. Здатність забезпечувати навчання учнів іноземною мовою та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (для вчителів іноземної мови)	Учитель іноземної мови має рівень володіння іноземною мовою B2/C1 відповідно до глобальної шкали Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти; застосовує ефективні підходи і стратегії розвитку комунікативних умінь учнів з іноземної мови			
A1.4. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів	Використовує мовні засоби для пояснення учням навчального матеріалу, постановки проблемних питань, відповідей на запитання; застосовує мову та мовні засоби як інструмент мотивації учнів до пізнання навколишнього світу			
A2. Предметно-методична компетентність				
A2.1. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до	Знає законодавчі вимоги щодо змісту повної загальної середньої освіти відповідного рівня та форм організації освітнього процесу (державні стандарти, типові освітні програми, модельні навчальні програми)			

обов'язкових результатів навчання учнів	Демонструє академічні знання з освітньої галузі/навчального предмета (інтегрованого курсу) і володіння методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів		Володіє поглибленими знаннями з освітньої галузі/навчального предмета (інтегрованого курсу), оперує інформацією про основні напрями розвитку відповідної галузі знань; бере участь в апробації нових методик і технологій моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів		
	Володіє термінологічною базою освітньої галузі/навчального предмета (інтегрованого курсу) відповідно до вимог державного стандарту і методикою моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів	Аналізує результативність застосування різних методів формування в учнів складних понять, способи використання довідкових матеріалів в освітньому процесі з урахуванням обов'язкових результатів навчання учнів	Здійснює результативну підготовку учнів до самостійного аналізу складних понять і термінів, самостійної пошукової діяльності та роботи із довідковими матеріалами, володіє інноваційними методиками моделювання змісту відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів	Надає рекомендації іншим учителям щодо застосування сучасних методик і технологій формування в учнів складних понять, навичок самостійної пошукової діяльності учнів відповідно до обов'язкових результатів навчання	
	Добирає дидактичні матеріали для вивчення учнями окремих тем/розділів навчальної програми відповідно до обов'язкових результатів навчання	Визначає можливі труднощі у навчальній діяльності окремого учня/групи учнів, коригує зміст навчання відповідно до індивідуальних особливостей учнів і обов'язкових результатів навчання	Використовує власні методичні прийоми та засоби моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів	Надає рекомендації іншим учителям щодо ефективності і доцільності застосування різних методик і технологій моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів	

A2.2. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентності	Використовує навчальний матеріал з метою розвитку ключових компетентностей і вмінь, спільних для всіх компетентностей, навчає учнів застосовувати їх на практиці	Добирає навчальний і дидактичний матеріал, диференціюючи його відповідно до рівня сформованості в учнів ключових компетентностей і вмінь, спільних для всіх компетентностей, навчає їх практичному застосуванню	Демонструє власний педагогічний досвід щодо розвитку в учнів ключових компетентностей та вмінь, спільних для всіх компетентностей, інноваційних підходів щодо їх застосування в освітньому процесі	Здійснює наставництво, супервізію інших учителів; надає рекомендації іншим учителям щодо застосування ефективних методик розвитку ключових компетентностей і вмінь, спільних для всіх компетентностей
A2.3. Здатність здійснювати інтегроване навчання учнів	Використовує міжпредметні зв'язки, інтеграцію змісту різних освітніх галузей у навчання учнів			Надає рекомендації іншим учителям щодо використання різних видів інтеграції у навчання освітніх галузей/навчальних предметів (інтегрованих курсів)
A2.4. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів	Добирає доцільні сучасні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/ навчального предмета (інтегрованого курсу) відповідно до визначених теми, мети і завдань уроку	Порівнює ефективність різних інноваційних методик і технологій навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмета (інтегрованого курсу)	Використовує власні методичні підходи до навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/ навчального предмета (інтегрованого курсу) з урахуванням умов професійної діяльності та індивідуальних особливостей учнів	Надає консультативну підтримку та методичні роз'яснення іншим учителям щодо використання ефективних методик і технологій з урахуванням особливостей освітньої галузі/ навчального предмета (інтегрованого курсу) та індивідуальних особливостей учнів

A2.5. Здатність розвивати в учнів критичне мислення	Застосовує методики і технології розуміння учнями себе, своїх цінностей і потреб, усвідомлення маніпуляцій і реагування на них; формує та розвиває навички критичного мислення в учнів			Надає рекомендації іншим учителям, здійснює їхнє навчання (майстер-класи, семінари тощо) щодо застосування методик і технологій розвитку в учнів критичного мислення із урахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей
A2.6. Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу	Володіє різними методиками та інструментами оцінювання та моніторингу результатів навчання учнів, коригує їх індивідуальні освітні траєкторії учнів з урахуванням отриманих результатів	Добирає відповідний інструментарій для проведення моніторингу результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу	Оцінює ефективність і доцільність застосування різних інструментів оцінювання та моніторингу результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; надає рекомендації іншим учителям щодо механізмів їхнього застосування	
A2.7. Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів	У процесі навчання, виховання і розвитку учнів формує у них ціннісні ставлення до суспільства і держави, сім'ї та родини, природи, мистецтва і культури, праці, до себе (до свого фізичного, психічного, соціального «Я»), інших осіб			
	Володіє методиками формування та розвитку ціннісних ставлень в учнів	Застосовує індивідуальні підходи до формування та розвитку ціннісних ставлень в учнів	Використовує власні підходи та методичні прийоми формування та розвитку ціннісних ставлень в учнів	Надає консультативну допомогу і методичну підтримку іншим учителям щодо застосування методик формування та розвитку ціннісних ставлень в учнів
A3. Інформаційно-цифрова компетентність				

<p>А3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності</p>	<p>Уміє використовувати цифрові пристрої, їх програмне забезпечення, цифрові сервіси та технології для організації освітнього процесу, професійного спілкування; опрацьовує основні типи даних (тексти, презентації, графіки, електронні таблиці, аудіо- та відеоматеріали тощо); використовує цифрові сервіси та технології для професійного розвитку (онлайн-тренінги, дистанційні курси тощо); уміє захистити власні персональні дані в мережі інтернет; уникає небезпек в інформаційному просторі, вміє перевіряти надійність джерел і достовірність інформації в мережі інтернет; розпізнає використання маніпуляційних технологій в мережі інтернет; дотримується академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів</p>		
<p>А3.2. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси</p>	<p>Добирає, накопичує, впорядковує та використовує електронні (цифрові) освітні ресурси в освітньому процесі та професійному розвитку</p> <p>Уміє вдосконалювати наявні електронні (цифрові) освітні ресурси відповідно до освітніх потреб учнів; уміє створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси (особисто або спільно з іншими), здійснювати захист відповідної інформації; надає учням доступ до електронних (цифрових) освітніх</p>	<p>Модифікує, комбінує, вдосконалює наявні електронні (цифрові) освітні ресурси, вносить до них зміни згідно з освітніми потребами учнів; особисто</p>	<p>Навчає інших учителів критично оцінювати інформацію в мережі інтернет, здійснювати захист пристроїв, комунікаційних мереж і баз даних; уміє виявляти та блокувати загрози несанкціонованого доступу до інформації; навчає інших правилам захисту авторських прав у мережі інтернет</p> <p>Створює (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси, розміщує їх у електронному цифровому освітньому середовищі закладу освіти або в хмарних</p>

	ресурсів		створює (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; захищає власні електронні (цифрові) освітні ресурси від несанкціонованого доступу	середовищах
				Особисто створює власні електронні (цифрові) навчальні та методичні матеріали, дистанційні курси, тренінги для професійного розвитку
А 3.3 Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі	Періодично використовує цифрові технології з метою підвищення мотивації учнів до навчання; використовує цифрові технології для планування освітнього процесу, оцінювання результатів навчання учнів	Періодично використовує електронні (цифрові) навчальні, дидактичні матеріали, створені особисто; аналізує ефективність цифрових інструментів оцінювання та обирає доцільні для використання; може вдосконалювати процес оцінювання в електронному (цифровому) освітньому середовищі	Активно використовує безпечне електронне (цифрове) освітнє середовище для організації навчання, групової взаємодії, проєктної, навчально-дослідницької, пошукової діяльності учнів, інших активно форм навчання, а також для оцінювання (у тому числі формувального) результатів навчання учнів (з урахуванням їх індивідуальних особливостей та освітніх потреб)	Бере активну участь у формуванні політики цифровізації освітньої діяльності закладу освіти; особисто створює електронні (цифрові) навчальні та методичні матеріали для організації навчання; організовує (бере участь в організації) електронного (цифрового) освітнього середовища закладу освіти; критично аналізує доцільність використання цифрових інструментів оцінювання результатів навчання учнів, добирає їх;

				навчає інших учителів цифровим навичкам у педагогічній діяльності
Б1. Психологічна компетентність				
Б1.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів	Усвідомлює вплив вікових особливостей учнів на різні сфери їх розвитку, психічні процеси та використовує відповідні форми і методи роботи з учнями; особливості учнів (навчальні стилі, типи темпераменту, особливості розвитку тощо) та враховує їх під час планування та здійснення освітнього процесу	Використовує індивідуальний підхід у роботі з учнями, у тому числі осіб з особливими освітніми потребами	Здійснює диференційоване навчання для забезпечення освітніх потреб учнів	Здійснює необхідні адаптації/модифікації в освітньому процесі у роботі з особами з особливими освітніми потребами
Б1.2. Здатність використовувати стратегії роботи з учнями., які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, ідентичності	Використовує стратегії роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки дітей, їхньої ідентичності	Визначає прояви завищеної чи заниженої самооцінки учнів з метою її коригування	Створює умови для формування позитивної самооцінки учнів, їхньої ідентичності	Надає рекомендації батькам, іншим учителям щодо використання стратегій, що сприяють розвитку самооцінки учнів, їхньої ідентичності
Б1.3. Здатність формувати мотивацію учнів та організувати їхню пізнавальну діяльність	Планує освітній процес роботи(створює навчальні матеріали, навчальні завдання тощо) та здійснює його для розвитку пізнавальної діяльності	Застосовує роботи, що сприяють розвитку пізнавальної діяльності учнів	Створює умови для розвитку пізнавальної діяльності учнів	Використовує розроблені та апробовані у власному педагогічному досвіді прийоми щодо розвитку мотивації та

				організації пізнавальної діяльності учнів
Б1.4. Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною	Підтримує взаємодію між учнями для сприяння їхньому соціальному розвитку, формуванню навичок взаємодопомоги та співпраці	Використовує різні стратегії роботи, що заохочують учнів до взаємодії між собою (створення спільних правил класу, кооперативне навчання тощо)	Пропонує учням форми діяльності, що допомагають їм розвивати навички активного слухання, розпізнавати свої емоції та емоції інших, виражати свої емоції	Демонструє дотримання демократичних цінностей у професійній діяльності, заохочуючи кожного учня висловлювати свою думку та брати участь в ухваленні рішень
Б2. Емоційно-етична компетентність				
Б2.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами	Розрізняє та усвідомлює власні відчуття, почуття та емоції; управляє своїми емоціями, реакціями та діями, володіє навичками зосередження та утримування уваги, самоусвідомленості, саморегуляції, емпатичного слухання	Використовує навички позитивного розв'язання конфліктних ситуацій; використовує в освітньому процесі практики усвідомлення та розуміння емоцій інших людей; використовує практики критичного мислення, що спрямовані на розуміння власних потреб, бажань і цінностей, а також свого оточення	Використовує методики, що сприяють засвоєнню правил поведінки та навичок, що сприяють особистому та суспільному добробуту (керування власною поведінкою на особистісному рівні, навички соціалізації, здатність розуміти інших на соціальному рівні тощо)	Володіє науковими знаннями для розуміння природи емоцій, психологічних типів поведінки людей; допомагає іншим учителям розрізнити власні емоції та керувати ними; заохочує інших учителів враховувати важливість емоційного інтелекту у педагогічній діяльності

	Конструктивно реагує на стрес, володіє способами запобігання професійному вигоранню			
Б2.2. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу	Використовує активні форми та методи навчання, під час яких учні спрямовують увагу на власні внутрішні переживання, поглиблене особисте розуміння та засвоєння навичок; демонструє власну відкритість до можливих помилок і заохочує до цього учнів	Використовує позитивні невербальні емоційні маркери (рухи тіла та жести, вираз обличчя, хода тощо), практики ненасильницької комунікації; використовує фасилітацію, заохочуючи учнів самостійно думати й ставити запитання	Підтримує конструктивні та виважені стосунки з усіма учасниками освітнього процесу; вміє інтерпретувати реакції, почуття, емоції інших, запобігати конфліктам; використовує навчальні стратегії та методи, що передбачають активну участь учнів у процесі засвоєння матеріалу	Організовує діалог і полілог з усіма учасниками освітнього процесу та представниками місцевої громади, враховуючи соціальну природу людини та спільні базові людські цінності; Застосовує стратегії поведінки щодо захисту власних прав і свобод, а також захисту учнів під час освітнього процесу; розробляє та використовує практики активного навчання різних видів (колективне) навчання, творче вираження, проєкти громадського залучення; екологічного навчання тощо); надає рекомендації іншим учителям з питань формування емоційно-етичної компетентності

<p>Б2.3. Здатність усвідомлювати і поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі</p>	<p>Поважає розмаїття думок і поглядів, приймає та поцінює інакшість</p>	<p>Взаємодіє з учнями та їх батьками на основі принципів прийняття, поваги, недискримінації; ураховує в освітньому процесі підходи, визначені цілями сталого розвитку; розкриває потенціал учасників освітнього процесу для креативних колективних рішень щодо подолання проблем, що впливають на колектив закладу освіти, місцеву громаду, глобальну спільноту</p>	<p>Спілкується, враховуючи культурні та особистісні відмінності всіх учасників освітнього процесу, виявляючи розуміння та співпереживання; використовує методики, що формують в учнів усвідомлення важливості мирного співіснування людей, взаємозв'язку та взаємовпливу особистостей, локальних і глобальних систем</p>	<p>Використовує методики формування в учнів системного мислення, що спрямовані на розуміння чинників і обставин, що породжують проблеми; пошук рішень, що базуються на співпраці</p>
<p>Б3. Компетентність педагогічного партнерства</p>				
<p>Б3.1. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі</p>	<p>Застосовує механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних взаємин з учнями в освітньому процесі</p>	<p>Застосовує в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, підтримування їх прагнення до саморозвитку, розкриття їх здібностей і пізнавальних можливостей (навички фасилітатора, організатора, координатора,</p>	<p>Створює можливості для самореалізації учнів в освітньому процесі, особистісному творенні власних цілей, рефлексії, самоконтролю</p>	

Б3.2. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства	Визначає та враховує запити і очікування батьків щодо навчання своїх дітей та особистої участі в освітньому процесі	Залучає батьків до участі в освітньому процесі, а також до ухвалення рішень, що стосуються навчання, виховання і розвитку учнів	Надає консультативну та інформаційну підтримку батькам щодо навчання, виховання і розвитку їхніх дітей	Співпрацює з батьками як член команди психолого-педагогічного супроводу особи з особливими освітніми потребами
Б3.3. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами	Знає основні ролі і завдання членів команди психолого-педагогічного супроводу особи з особливими освітніми потребами	Використовує різні форми, засоби і стратегії комунікації з членами команди психолого-педагогічного супроводу дитини з метою її підтримки в освітньому процесі, у тому числі онлайн	Виявляє навички командної роботи з метою підтримки учнів (модерує групове обговорення, спільне ухвалення рішень тощо)	Здійснює відповідні адаптації навчальних матеріалів, методів навчання як результат співпраці із залученими фахівцями
В1. Інклюзивна компетентність				
В 1.1. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища	Використовує інструменти забезпечення інклюзивного навчання; застосовує принципи і стратегії універсального дизайну та розумного пристосування для забезпечення доступності освітнього середовища			
В 1.2. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами	Застосовує індивідуальний та диференційований підходи для надання індивідуальної підтримки учням; розробляє (за потреби) індивідуальну програму розвитку, індивідуальний навчальний план для осіб з особливими освітніми потребами спільно з іншими фахівцями та батьками	Застосовує власні педагогічні прийоми роботи з особами з особливими освітніми потребами, розробляє завдання для їх оцінювання з урахуванням індивідуальних програм розвитку	Формує атмосферу в класі, що базується на інклюзивних цінностях, взаємопідтримці між учнями, батьками, іншими вчителями	

В 1.3. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів	Виявляє потреби, здібності, інтереси, навчальні можливості учнів та організовує з їх урахуванням процес навчання, виховання і розвитку	Проектує матеріали, добирає засоби навчання з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб кожного учня	Застосовує особисто створені матеріали, інші засоби навчання в освітньому середовищі з урахуванням індивідуальних потреб і здібностей кожного учня; залучає учнів і батьків до створення сприятливих умов в освітньому середовищі
В2.Здоров'язбережувальна компетентність			
В2.1. Здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу	Застосовує під час організації освітнього середовища правила безпеки життєдіяльності, санітарні правила та норми, протиепідемічні правила, засади раціональної організації праці та відпочинку	Адаптує та застосовує в освітньому середовищі здоров 'язбережувальні засоби та ресурси	Інтегрує в освітній процес здоров'язбережувальні засоби та ресурси, успішно апробовані у власному педагогічному досвіді

	Своєчасно розпізнає ознаки насильства, булінгу (цькування), здійснює заходи щодо запобігання та протидії насильству, булінгу (цькуванню)			
V2.2. Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни	Володіє методиками профілактично-просвітницької роботи щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни	Бере участь в освітніх профілактичних заходах з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни	Організовує у взаємодії з учнями та іншими учасниками освітнього процесу просвітницько-навчальні заходи щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни	Планує та впроваджує профілактично-просвітницькі програми і проекти; налагоджує співпрацю з відповідними державними установами та громадськими організаціями щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни
V2.3. Здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя	Планує та здійснює освітній процес з урахуванням засад здорового та безпечного способів життя			
	Популяризує здоровий та безпечний способи життя, формує інтерес і позитивну мотивацію учнів до особистої гігієни, фізичної активності і відпочинку, безпечної поведінки, здорового харчування, запобігання шкідливим звичкам			Використовує різні форми, засоби і стратегії формування культури здорового та безпечного життя, життєвих навичок для збереження фізичного та психічного здоров'я учнів (оптимальна фізична активність, раціональне харчування, режим

		навчання без перевантажень тощо)
В2.4. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності	Дотримується у професійній діяльності правил безпеки життєдіяльності, санітарно-гігієнічних вимог, протиепідемічних правил; володіє прийомами збереження особистого фізичного та психічного здоров'я під час професійної діяльності	Заохочує інших учителів до застосування прийомів збереження особистого фізичного та психічного здоров'я під час професійної діяльності
В2.5. Здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу	Знає умови надання домедичної допомоги відповідно до законодавства; розпізнає зовнішні ознаки погіршення самопочуття людини; володіє прийомами та навичками надання домедичної допомоги в різних ситуаціях; надає домедичну допомогу учасникам освітнього процесу у випадку погіршення самопочуття, отримання травм та інших ситуаціях (у разі потреби)	
В3. Проєктувальна компетентність		

В3.1. Здатність проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів	Організовує освітнє середовище безпечно та з урахуванням індивідуальних особливостей та освітніх потреб учнів	Створює в навчальному приміщенні (на території закладу освіти) осередки навчання, виховання і дозволяє учнів відповідно до їхніх індивідуальних потреб	Організовує динамічне освітнє середовище, сприятливе для кожного учня, у відповідності до різних видів активності на навчальних заняттях	Моделює освітнє середовище з урахуванням необхідності рівного доступу учнів до матеріалів, пристроїв, обладнання, рівної участі в освітньому процесі
Г1. Прогностична компетентність				
Г1.1. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу	Визначає цілі, завдання та очікувані результати навчального заняття, іншого освітнього заходу	Гнучко планує освітній процес, враховуючи зворотній зв'язок від учнів щодо засвоєння навчального матеріалу	Прогнозує різні варіанти розвитку навчального заняття та передбачає використання доцільних інноваційних методик і технологій відповідно до навчальних ситуацій	Визначає шляхи запобігання можливим відхиленням від мети у процесі навчання учнів класу/окремого учня
Г1.2. Здатність планувати освітній процес	Планує хід навчального заняття, чітко розраховує для кожного його етапу необхідний час і забезпечує можливість зворотного зв'язку із учнями; аналізує навчальний матеріал, що має бути опанований учнями	Аналізує помилки та труднощі учнів у навчанні з метою подальшого планування та коригування освітнього процесу; планує види діяльності на навчальному занятті, що сприяють розвитку життєвих навичок учнів,	Удосконалює навчально-методичне забезпечення процесу вивчення навчального предмета (інтегрованого курсу)	Формулює цілі освітнього процесу на основі прогностичних методів; розробляє власні навчальні та методичні матеріали, надає іншим учителям доступ до їх використання, а також рекомендації щодо їх застосування;

	<p>Передбачає труднощі, що можуть виникнути у них щодо засвоєння матеріалу; планує освітній процес на основі освітньої програми закладу освіти і навчальних програм з предметів (інтегрованих курсів) на основі компетентнісного діяльнісного, особистісного зорієнтованого підходів</p>	<p>враховуючи різні способи сприймання ними навчального матеріалу</p>		<p>розробляє навчальні програми на основі модельних навчальних програм (індивідуально та/або у складі творчих груп)</p>
<p>Г2. Організаційна компетентність</p>				

Г2.1. Здатність організувати процес навчання, виховання і розвитку учнів	Організовує та скеровує взаємодію учнів в ході навчального заняття відповідно до визначених цілей і способів засвоєння матеріалу учнями; використовує ефективні засоби для навчання, виховання і розвитку учнів у ході навчального заняття і позанавчальній діяльності; вміє оптимально розподілити час навчального заняття; застосовує прийоми організації індивідуальної, групової, колективної діяльності учнів	Ефективно організовує освітній процес з метою підвищення якості навчання, заохочує учнів до співпраці та взаємодопомоги; забезпечує наступність і поступовий перехід між різними видами навчальної діяльності; розробляє та застосовує прийоми організації індивідуальної, групової, колективної діяльності учнів	Розвиває в учнів здатність розуміти свою роль активного учасника освітнього процесу; створює сприятливі умови навчання, виховання та розвитку осіб з особливими освітніми потребами; створює умови для співпраці та самоорганізації учнів у навчальній діяльності	Використовує в освітньому процесі власні методичні напрацювання щодо організації навчальної діяльності учнів; поширює відповідний досвід серед учителів; надає рекомендації іншим учителям та/або проводить їх навчання (майстер-класи тощо) щодо організації процесу навчання, виховання і розвитку учнів
Г 2.2. Здатність організувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів	Організовує навчальні заняття різних типів; застосовує різні види і форми навчально-пізнавальної діяльності учнів відповідно до їх дидактичних цілей і поставлених завдань, з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей учнів; здійснює пошук нових, сучасних форм навчальної та пізнавальної діяльності учнів і використовує їх у педагогічній діяльності			
Г 3. Оцінювально-аналітична компетентність				
Г3.1. Здатність здійснювати	Здійснює різні види	Урізноманітнює	Розробляє індивідуальні	Надає рекомендації,

оцінювання результатів навчання учнів	оцінювання результатів навчання учнів (формувальне, поточне, підсумкове тощо) з використанням відповідних методик і критеріїв оцінювання; застосовує формувальне оцінювання з метою підтримки учнів в освітньому процесі, забезпечення компетентнісного та особистісно зорієнтованого підходів у навчанні; добирає завдання для оцінювання результатів навчання учнів відповідно до державних стандартів освіти, адаптує або вдосконалює їх (за потреби)	інструментарій оцінювання відповідно до освітніх потреб і можливостей учнів	завдання для оцінювання з урахуванням результатів навчання учнів, їхніх освітніх потреб	методичну допомогу іншим учителям щодо адаптації/розроблення завдань для оцінювання, а також застосування інструментів оцінювання результатів навчання учнів; розробляє ефективні інструменти оцінювання
	Розробляє критерії формуального оцінювання результатів навчання учнів; урахує результати формуального та підсумкового оцінювання для визначення разом із учнями цілей навчання			
Г3.2. Здатність аналізувати результати навчання учнів	Використовує методи аналізу результатів навчання учнів з метою подальшого врахування у плануванні освітнього процесу; конструктивно коментує результати виконаних учнями завдань; аналізує помилки і труднощі учнів з метою надання їм підтримки у навчанні	Аналізує вплив різноманітних підходів і стратегій оцінювання на процес навчання учнів	Вільно володіє методами педагогічної діагностики для допомоги учням у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії	

Г3.3. Здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів	Використовує методи, прийоми для розвитку в учнів здатності до самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання	Навчає учнів методам самоаналізу та аналізу результатів навчання для подальшого коригування способів і засобів досягнення поставленої спільно з учнями мети навчання	Застосовує інтерактивні методики і технології для здійснення самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів	Надає рекомендації іншим учителям щодо застосування результативних методів і прийомів здійснення самооцінювання та взаємооцінювання учнями результатів їхнього навчання
Д1. Інноваційна компетентність				
Д1.1. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі	Визначає доцільність застосування різних методів наукового пізнання (спостереження, експеримент, збір та аналіз даних тощо) в освітньому процесі відповідно до змісту навчання	Добирає та застосовує методи наукового пізнання відповідно до пізнавальних інтересів і потреб учнів, володіє методами проектування та моделювання	Диференційовано та індивідуалізовано застосовує методи наукового пізнання відповідно до пізнавальних інтересів і потреб учнів	Оцінює ефективність і доцільність застосування різних методів наукового пізнання
Д1.2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності	Добирає та застосовує інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання в педагогічній діяльності, оцінює їхню результативність		Диференційовано, індивідуалізовано застосовує інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання; визначає ефективність їх застосування в освітньому процесі для задоволення індивідуальних потреб та інтересів учнів	Застосовує особисто розроблені та/або адаптовані інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання у власній педагогічній діяльності з урахуванням освітніх потреб та інтересів учнів; оцінює їхню

				результативність
Д1.3. Здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності	Аналізує різноманітні підходи до розв'язання проблем, визначає їхні переваги та ризики, застосовує різні джерела для пошуку додаткової інформації, що є важливою для розв'язання проблем і запобігання їм			Розробляє та/або застосовує нові підходи для розв'язання проблем у педагогічній діяльності; вчителям у визначенні проблем та шляхів їх вирішення, підтримує ініціативність і творчість в усіх учасників освітнього процесу
	Демонструє відкритість до ідей та рішень усіх учасників освітнього процесу, готовність розглядати пропозиції та пробувати нові підходи до розв'язання проблем і запобігання їм			
Д2. Здатність до навчання впродовж життя				
Д2.1. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя	Визначає операційні цілі підвищення фахової майстерності відповідно до	Визначає стратегічні та оперативні цілі підвищення	Використовує практики взаємонавчання для підвищення фахової майстерності	Визначає цілі власного професійного розвитку з урахуванням цілей і

	власних професійних потреб	фахової майстерності відповідно до власних професійних потреб		напрямів розвитку освітньої політики, бере активну участь у діяльності професійних спільнот
	Планує власний професійний розвиток відповідно до визначених цілей, обирає види, форми, програми та суб'єктів підвищення кваліфікації відповідно до власних професійних потреб			
Д2.2. Здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо)	Взаємодіє з педагогом-наставником, іншими вчителями для забезпечення особистого професійного розвитку та адаптації до умов професійної діяльності	Використовує різні форми взаємодії з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки; використовує можливості супервізії з метою професійного розвитку	Здійснює наставництво/супервізію, допомагає іншому(им) вчителю(ям) у виявленні професійних потреб, рекомендує ресурси для професійного розвитку, надає методичну підтримку щодо планування та організації освітнього процесу	Здійснює наставництво/супервізію, допомагає іншому(им) вчителю(ям) планувати професійний розвиток відповідно до його(їх) професійних потреб, надає методичну підтримку щодо набуття (вдосконалення) фахової майстерності, самооцінювання власної педагогічної діяльності
Д3. Рефлексивна компетентність				
Д3.1. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби	Аналізує та оцінює результати власної професійної діяльності (з урахуванням результатів навчання учнів, моніторингових досліджень тощо), власний рівень професійної компетентності та його вплив на результати професійної діяльності		Відстежує результати власної професійної діяльності відповідно до стратегічних та операційних цілей власного професійного розвитку, освітньої діяльності закладу освіти	Відстежує зміни в системі освіти, враховує їх у проектуванні власної педагогічної діяльності та плануванні професійного розвитку

Визначає відповідність власних професійних компетентностей чинним вимогам, сильні та слабкі сторони власної педагогічної діяльності, потребу в розвитку власних компетентностей (з урахуванням освітніх інновацій, індивідуальних освітніх потреб учнів тощо)

Примітка.

Критерії оцінювання передбачають, що педагогічний працівник кожної наступної кваліфікаційної категорії володіє компетентностями, визначеними для попередніх кваліфікаційних категорій.

Ці Критерії оцінювання можуть використовуватися з метою планування професійного розвитку вчителів як «рамка професійного розвитку».

Професійна компетентність включає в себе окремі індикатори, що оцінюються за критеріями для кожної кваліфікаційної категорії.

Кожним членом атестаційної комісії I рівня до 15 березня здійснюється оцінювання володіння педагогічними працівниками професійними компетентностями, відповідно до індикаторів, визначаючи рівень володіння у балах, де 0,25 – це низький рівень, 0,5 - це середній рівень, 0,75 - це достатній рівень та 1 – це високий рівень.

Узагальнені показники розглядаються на засіданні атестаційної комісії I рівня та беруться до уваги членами атестаційної комісії під час ухвалення рішення про встановлення/підтвердження кваліфікаційної категорії педагогічному працівникові, який атестується.

Присвоєння/підтвердження педагогічного звання «старший учитель» здійснюється на підставі вимог, визначених Типовим положенням про атестацію педагогічних працівників, затвердженим наказом МОН України від 06.10.2010 № 930 (зі змінами): педагогічне звання «старший учитель» може присвоюватися педагогічним працівникам, які мають кваліфікаційні категорії "спеціаліст вищої категорії" або "спеціаліст першої категорії" та досягли високого професіоналізму в роботі, систематично використовують передовий педагогічний досвід, беруть активну участь у його поширенні, надають практичну допомогу іншим педагогічним працівникам.

Підтвердженням високого професіоналізму в роботі слід вважати достатній та високий рівні навчальних досягнень учнів з предмета викладання та/або виявлення значного індивідуального поступу учнівства при здійсненні формувального і підсумкового оцінювання здобувачів освіти початкових класів, перемоги у II та III етапах Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів, участь і перемоги учнів у I та II етапах конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України, перемоги учнівства в інших конкурсах, турнірах та змаганнях з предмета викладання. Під систематичним використанням передового педагогічного досвіду та активною участю в його поширенні, наданням практичної допомоги іншим педагогічним працівникам слід розуміти постійне і компетентне використання елементів інноваційних технологій учителем, який атестується, на своїх уроках, поширення власного ефективного педагогічного досвіду через публікації у фахових виданнях, інтернет-ресурсах, через проведення майстер-класів, семінарів-практикумів, творчих майстерень, здійснення керівництва шкільними методичними осередками, наставництво, участь у професійних конкурсах, що здійснюються систематично упродовж усього міжатестаційного періоду.

Педагогічні звання "учитель-методист", "практичний психолог-методист", "педагог-організатор-методист", "керівник гуртка-методист" можуть присвоюватися педагогічним працівникам, які мають кваліфікаційну категорію "спеціаліст вищої категорії" (для педагогічного звання "керівник гуртка - методист" - найвищий тарифний розряд та повну вищу освіту), здійснюють науково-методичну і науково-дослідну діяльність, мають власні методичні розробки, що пройшли апробацію та схвалені науково-методичними установами, закладами післядипломної освіти та/або методичною радою закладу освіти.

Сертифікація педагогічних працівників - це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних умінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи.

Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

Сертифікація здійснюється відповідно до Положення про сертифікацію педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1190.

За результатами успішного проходження сертифікації педагогічному працівнику видається сертифікат, який є дійсним упродовж трьох років. Успішне проходження сертифікації зараховується як проходження атестації педагогічним працівником.

2.5. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти

Управлінська діяльність керівних працівників закладу освіти на сучасному етапі передбачає вирішення низки концептуальних положень, а саме:

- створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;
- раціональний розподіл роботи між працівниками закладу освіти з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;
- забезпечення оптимальної організації освітнього процесу, що б забезпечував належний рівень освіченості і вихованості випускників та підготовку їх до життя в сучасних умовах;
- визначення найбільш ефективних для керівництва шляхів і форм реалізації стратегічних завдань, що би повною мірою відповідали особливостям роботи закладу освіти та діловим якостям керівництва, раціональне витрачання часу всіма працівниками закладу освіти;
- правильне і найбільш ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в сучасних умовах;
- забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
- створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.

Однією з форм контролю діяльності керівних працівників закладу освіти, є інституційний аудит.

Зокрема, експертами контролюються законодавчі, нормативні та правові аспекти діяльності закладу освіти, дотримання в ньому державних стандартів загальної середньої освіти, забезпечення соціального захисту, охорони життя, здоров'я та прав учасників освітнього процесу.

Критерії ефективності управлінської діяльності в Нововодолазькому ліцеї № 3 щодо забезпечення функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти (відповідно до Критеріїв оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 № 17 (зі змінами):

1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань	1.1. У закладі освіти затверджено стратегію його розвитку, спрямовану на підвищення якості освітньої діяльності
	1.2. У закладі освіти річне планування та відстеження його результативності здійснюються відповідно до стратегії його розвитку
	1.3. У закладі освіти здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти

	1.4. Керівництво закладу освіти планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання
2. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм	2.1. Керівництво закладу освіти сприяє створенню психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників закладу освіти та взаємну довіру
	2.2. Заклад освіти оприлюднює інформацію про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах
3. Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників	3.1. Керівник закладу освіти формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми
	3.2. Керівництво закладу освіти мотивує педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності
	3.3. Керівництво закладу освіти сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників
4. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою	4.1. У закладі освіти створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу
	4.2. Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу
	4.3. Керівництво закладу освіти створює умови для розвитку громадського самоврядування
	4.4. Керівництво закладу освіти сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади
	4.5. Режим роботи закладу освіти та розклад занять враховують вікові особливості здобувачів освіти, відповідають їх освітнім потребам

	4.6. У закладі освіти створюються умови для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти
5. Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності	5.1. Заклад освіти впроваджує політику академічної доброчесності
	5.2. Керівництво закладу освіти сприяє формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції

На підставі матеріалів інституційного аудиту головою експертної групи здійснюється оцінювання ефективності управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти.

Рівнями оцінювання є:
перший (високий);
другий (достатній);
третій (вимагає покращення);
четвертий (низький).

До висновку може додаватися окрема думка члена експертної групи (у разі її наявності).

2.6. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти

2.6.1 Процедури добору педагогічних кадрів.

На посаду вчителя Нововодолазького ліцею № 3 приймаються особи, які мають педагогічну освіту, вищу освіту та/або професійну кваліфікацію, вільно володіють державною мовою (для громадян України) або володіють державною мовою в обсязі, достатньому для спілкування (для іноземців та осіб без громадянства), моральні якості та фізичний і психічний стан здоров'я яких дозволяють виконувати професійні обов'язки.

Педагогічні працівники мають права, визначені законами країни «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», законодавством, колективним договором, трудовим договором та/або Статутом закладу освіти.

Педагогічні працівники приймаються на роботу за трудовим договором відповідно до вимог Закону України «Про повну загальну середню освіту» та законодавства про працю.

Педагогічні працівники закладу освіти, які досягли пенсійного віку та яким виплачується пенсія за віком, працюють на основі трудових договорів, що укладаються строком від одного до трьох років.

2.6.2. Розвиток матеріально-технічної бази

Фінансово-господарська діяльність закладу освіти здійснюється на основі її кошторису, відповідно до нормативно-інструктивних документів, що її регламентують. Джерелами формування кошторису закладу освіти є:

- кошти місцевого бюджету в розмірі, передбаченому нормативами фінансування загальної середньої освіти;
- благодійні внески юридичних і фізичних осіб.

Контроль за правильним використанням коштів фонду загального обов'язкового навчання здійснює відділ освіти Нововодолазької селищної ради.

Бухгалтерський облік здійснюється централізованою бухгалтерією відділу освіти Нововодолазької селищної ради.

Основні напрями удосконалення матеріально-технічної бази закладу освіти визначені Стратегією розвитку Нововодолазького ліцею № 3 на 2021 – 2026 роки.

2.6.3. Використання інформаційних ресурсів

Для задоволення інформаційних потреб учасників освітнього процесу у закладі освіти функціонує бібліотека/медіатека. Окрім значного бібліотечного фонду бібліотека/медіатека ліцею під'єднана до мережі Інтернет, працює копіювальна техніка, мультимедійне обладнання, одинадцять ноутбуків, що забезпечують вільний доступ до інформації, комфортний простір для комунікації з однодумцями, дозволяє реалізовувати індивідуальні освітні запити кожного користувача, є першим кроком до створення освітнього середовища Нової української школи. Бібліотека/медіатека забезпечує:

- учасників освітнього процесу підручниками, методичною, довідковою, художньою літературою;
- організацію і проведення масових заходів: конкурсів, вікторин тощо;
- створення рекомендаційних списків, тематичних полицок, книжкових виставок;

У закладі освіти використовуються інформаційно-телекомунікаційні системи (електронні освітні платформи), комунікаційні онлайн сервіси і інструменти, за допомогою яких організовується комунікація між учасниками освітнього процесу, самостійна робота учнівства, змішане та дистанційне навчання:

1. Платформа Google Classroom (<https://classroom.google.com>) — це сервіс, що пов'язує Google Docs, Google Drive і Gmail, дозволяє організувати онлайн-навчання, використовуючи відео-, текстову та графічну інформацію.

2. Zoom (zoom.us/download) — сервіс для проведення відеоконференцій та онлайн-зустрічей.

3. Google Meet— сервіс для проведення відеоконференцій та онлайн-зустрічей.

4. Портал “NZ.UA” – публічний сайт для всіх учасників освітнього процесу: учнів, батьків, вчителів та інших працівників освіти. Основні можливості порталу: ведення електронного обліку відвідуваності, класних журналів, учнівських щоденників, публікація новин, перегляд розкладу та інформації про школу, зручне спілкування та обмін інформацією між усіма учасниками освітнього процесу. Вхід на портал: <http://nz.ua>.

Вчителем можуть використовуватися інші освітні ресурси (у тому числі створені самими вчителями), електронні засоби комунікації, освітні платформи за умови наявності доступу до них здобувачів освіти.

2.7. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти

Структура інформаційних систем закладу освіти включає такі підсистеми:

- електронна система звітності;
- електронна база даних учнів;
- електронна база даних педагогічних працівників;

Електронні освітні ресурси забезпечують публічність інформації про освітні програми; перелік навчальних дисциплін, логічну послідовність їх вивчення, перелік підручників, розклад уроків та спортивних секцій, гуртків. У закладі створений банк даних (статистика) за результатами освітнього процесу та освітньої діяльності:

- статистична інформація;
- інформаційна база про якість освітнього процесу на рівні різних класів;
- інформаційна база про результати державної підсумкової атестації в порівнянні з річними показниками;

- інформаційна база про результати зовнішнього незалежного оцінювання в порівнянні з річними показниками;

Для забезпечення створення єдиного інформаційного поля та забезпечення публічності інформації про заклад освіти в Нововодолазькому ліцеї№3 функціонує офіційний сайт закладу освіти <http://www.novavodolaga-gymnasium.edu.kh.ua>, обмін інформацією із учасниками освітнього процесу здійснюється через офіційну електронну скриньку закладу освіти nvgimnasia@gmail.com.

Публічність інформації про діяльність закладу освіти забезпечується згідно зі статтею 30 Закону України «Про освіту».

На офіційному сайті розміщуються:

- статут закладу освіти;
- ліцензія на провадження освітньої діяльності;
- структура та органи управління закладу освіти;
- кадровий склад закладу освіти згідно з ліцензійними умовами;
- освітні програми, що реалізуються в закладі освіти, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою;
- територія обслуговування, закріплена за закладом освіти його засновником;
- ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у закладі освіти;
- мова освітнього процесу;
- наявність вакантних посад;
- матеріально-технічне забезпечення закладу освіти;
- результати моніторингу якості освіти;
- річний звіт про діяльність закладу освіти;
- правила прийому до закладу освіти;
- умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами;

Крім зазначеного, на сайті розміщуються фінансові звіти про надходження та використання всіх коштів, отриманих як благодійна допомога. Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті, систематично оновлюється.

З метою використання інформаційно-цифрових технологій для ефективного управління освітнім процесом в Нововодолазькому ліцеї№3 створено інформаційно-освітнє середовище на порталі інформаційної системи управління освітою (ДІСО).

2.8. Інклюзивне освітнє середовище, універсальний дизайн та розумне пристосування

Заклад освіти забезпечує здобувачів освіти з особливими освітніми потребами інклюзивним освітнім середовищем:

- необхідними ресурсами освітнього процесу, що мають відповідати ліцензійним та акредитаційним вимогам;
- умовами доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Практичне впровадження інклюзивного середовища базується на принципах універсального дизайну та розумного пристосування. Зокрема, освітній процес відповідає широкому спектру індивідуальних можливостей здобувачів освіти; забезпечує гнучку методику навчання, викладання та подання матеріалу; доступні та гнучкі навчальні плани й програми.

Дизайн закладу освіти в основному враховує наявність необхідного розміру і простору при підході, під'їзді та різноманітних маніпуляціях, з огляду на антропометричні характеристики, стан та мобільність користувача.

Наявність необхідного розміру і простору передбачає таке:

- доступні навчальні місця для здобувачів освіти, у тому числі з прилеглим простором для асистентів учителів;
- меблі, фурнітура та обладнання, що підтримують широкий спектр навчання та навчальних методик;
- можливість регулювання середовища (наприклад, освітлення) для різноманітних потреб здобувачів освіти у навчанні та інше.

У закладі освіти створено необхідні умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами:

1. Затишні, ошатні класні кімнати .
3. Роздягальня в класній кімнаті.
4. Шкільна їдальня на першому поверсі.
5. При вході до закладу освіти розташовано пандус для колісних крісел.
6. Освітній процес у разі потреби забезпечується навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам бібліотеки-медіатеки.

3. САМООЦІНЮВАННЯ

З метою аналізу стану сформованості та функціонування внутрішньої системи у закладі освіти проводиться самооцінювання.

Самооцінювання є процесом вивчення та оцінювання ефективності функціонування внутрішньої системи з метою вдосконалення освітніх і управлінських процесів закладу освіти.

Для проведення самооцінювання заклад освіти використовує механізм оцінювання, що застосовується під час інституційного аудиту.

Для оцінювання виконання (вимірювання) вимог/правил слугують:

- критерії (підстави для оцінювання);
- індикатори (показники, що відображають стан об'єктів спостереження, їх якісні або кількісні характеристики);
- методи збору відповідної інформації, яка підлягає аналізу та оцінюванню.

Самооцінювання здійснюється відповідно до такої моделі: щорічне самооцінювання за певними напрямками освітньої діяльності, а також періодичне комплексне самооцінювання.

Комплексне самооцінювання якості освітніх і управлінських процесів проводиться після визначення всіх компонентів внутрішньої системи та умов їх функціонування, що закріплюються Положенням про внутрішню систему (для з'ясування обсягу діяльності щодо формування внутрішньої системи), а також за рік до проведення планового інституційного аудиту в закладі освіти.

Самооцінювання проводиться впродовж навчального року. Перед його початком керівник своїм наказом призначає особу, відповідальну за проведення самооцінювання.

Інформацією, яка підлягає аналізу під час самооцінювання, можуть бути результати *внутрішніх моніторингів* освітніх і управлінських процесів закладу освіти, а також *зовнішніх моніторингів*, проведених органами управління у сфері освіти, міжнародними установами, громадськими організаціями тощо.

Внутрішні моніторинги можуть проводитися для відстеження динаміки результатів навчання учнів, якості викладання навчальних предметів (інтегрованих курсів), відвідування учнями закладу освіти, ефективності управлінських процесів тощо.

Механізм підготовки та проведення моніторингу визначається Порядком проведення моніторингу якості освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 16 січня 2020 року [№ 54](#), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10 лютого 2020 року за № 154/34437³.

Моніторинг якості освіти - це виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти, встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, оцінювання причин відхилень від цілей.

Моніторинг проводиться відповідно до таких принципів:

- систематичності та системності;
- доцільності;
- прозорості моніторингових процедур та відкритості;
- безпеки персональних даних;
- об'єктивності одержання та аналізу інформації під час моніторингу;
- відповідального ставлення до своєї діяльності суб'єктів, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу.

Учасниками дослідження можуть бути:

- здобувачі освіти;
- педагогічні працівники;
- батьки, інші законні представники здобувачів освіти.

Моніторинг може бути зовнішнім або внутрішнім.

Внутрішній моніторинг проводиться на рівні закладу освіти.

Внутрішній моніторинг ініціюється та проводиться закладом освіти.

Зовнішній моніторинг може проводитися на рівні закладу освіти, місцевому, регіональному, загальнодержавному, міжнародному рівнях.

Внутрішній моніторинг у закладі освіти проводиться у такі етапи:

- планування та підготовка моніторингу (формулювання проблеми, що досліджуватиметься; визначення мети та завдань моніторингу; розрахунок і формування вибірки, оцінка її репрезентативності; визначення критеріїв і показників оцінювання результатів дослідження тощо);
- розробка Програми;
- проведення дослідження;
- збір та оброблення результатів моніторингу;
- аналіз та інтерпретація (узагальнення та пояснення результатів, визначення закономірностей, формулювання висновків тощо) результатів моніторингу;
- оприлюднення результатів моніторингу (інформування про результати моніторингу).

Методами проведення дослідження під час моніторингу у закладі освіти можуть бути:

- опитування (анкетування, інтерв'ювання);
- тестування;
- спостереження за освітнім процесом та освітньою діяльністю у закладі освіти;
- фокус-група;
- аналіз документації закладу освіти, його засновника;
- аналіз статистичних даних про стан системи освіти за встановленими формами звітності;
- інші методи, визначені у Програмі.

Моніторинг може проводитися у формі:

- безпосереднього одержання інформації від учасників дослідження (за допомогою спостереження, інтерв'ювання тощо);
- опосередкованого одержання інформації від учасників дослідження (у письмовій та/або електронній формі, із залученням експертів тощо);

- одержання інформації без залучення учасників дослідження (за допомогою вивчення документації, статистичної або оперативної інформації тощо).

Моніторинг може проводитися з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій, у тому числі дистанційно.

Під час проведення дослідження можуть використовуватися фронтальна, групова або індивідуальна робота учасників дослідження.

Суб'єктом внутрішнього моніторингу є заклад освіти. Програма розробляється та затверджується суб'єктом моніторингу. Програма оприлюднюється у будь-який спосіб, визначений суб'єктом моніторингу та узгоджений з ініціатором моніторингу (за його наявності).

У Програмі визначаються мета і завдання, суб'єкти, об'єкт(и), форми та методи, індикатори, умови (у тому числі місце проведення), процедури проведення відповідного моніторингу, порядок визначення результатів моніторингу, строки та форми узагальнення результатів моніторингу, а також оприлюднення результатів моніторингу (інформування про них).

До Програми додається графік проведення моніторингу.

Програма розробляється на основі науково обґрунтованої методології з урахуванням вікових особливостей учасників моніторингу.

Моніторинг проводиться в терміни, визначені у Програмі.

Результати моніторингу зазначаються у звіті, який готує суб'єкт моніторингу (відповідно до Програми).

У звіті обов'язково вказуються індикатори та шкала(и), використана(і) для визначення результатів моніторингу, а також методика, застосована для їх обрахунків.

Звіт може містити таблиці, діаграми, графіки та інші форми узагальнення інформації.

Організація самооцінювання передбачає:

- збір та аналіз інформації, отриманої за допомогою під час спостереження, опитування та вивчення документації;
- узагальнення результатів самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти;
- обговорення та оприлюднення результатів самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти.

Для проведення самооцінювання освітньої діяльності використовуються такі методи збору інформації:

- опитування учасників освітнього процесу (анкетування, індивідуальне інтерв'ю, фокус-групове дослідження);
- спостереження (за освітнім середовищем, проведенням навчальних занять тощо);
- вивчення документації закладу освіти.

Вибір методу має забезпечити отримання релевантної інформації для всебічного вивчення та об'єктивного самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти.

Окремі методи збору інформації (опитування, спостереження за проведенням навчальних занять) можуть застосовуватися з використанням цифрових технологій (з метою розвитку сфери цифровізації освіти, в умовах віддаленості учасників освітнього процесу під час дистанційного навчання, карантинних обмежень тощо).

Узагальнення результатів самооцінювання.

Інформація, одержана в ході опитування, спостереження та вивчення документації, узагальнюється та на її основі визначаються тенденції в організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти, досягнення та труднощі у формуванні внутрішньої системи.

З метою об'єктивного самооцінювання узагальнена інформація зіставляється з описом вимог/правил організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої

системи забезпечення якості освіти, що визначені закладом освіти та відповідно містяться у Положенні про внутрішню систему.

Здійснюючи самооцінювання, заклад освіти може брати до уваги орієнтовні *рівні* оцінювання якості освітньої діяльності та ефективності внутрішньої системи, що визначаються під час інституційного аудиту (для кожного напрямку освітньої діяльності закладу освіти): перший (високий), другий (достатній), третій (вимагає покращення), четвертий (низький). Опис цих рівнів міститься у додатку 2 до Методики оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу загальної середньої освіти під час інституційного аудиту, затвердженої наказом Державної служби якості освіти України від 09 січня 2020 року № 01-11/1 (в редакції наказу від 27 серпня 2020 року № 01-11/42)⁴.

Обговорення та оприлюднення результатів самооцінювання.

Результати самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти розглядаються на засіданні педагогічної ради, обговорюються з представниками учнів і батьків. До розгляду/обговорення можуть залучатися представник засновника закладу освіти, експерти у сфері загальної середньої освіти та управління тощо.

Для забезпечення прозорості та інформаційної відкритості закладу освіти результати самооцінювання включаються до річного звіту про діяльність закладу освіти, який оприлюднюється на вебсайті закладу освіти (у разі відсутності - вебсайті засновника) відповідно до частини другої статті 30 Закону України «Про освіту». За рішенням закладу освіти результати самооцінювання можуть бути оприлюднені окремо.

Інформація, отримана під час самооцінювання, може бути використана в цілях:

- прийняття відповідних управлінських рішень для вдосконалення внутрішньої системи;
- визначення пріоритетних напрямів удосконалення освітніх і управлінських процесів закладу освіти;
- аналізу тенденцій в освітній діяльності закладу освіти і коригування його річного плану роботи та/або стратегії розвитку закладу (у разі потреби);
- аналізу динаміки оцінювання освітньої діяльності закладу освіти педагогічними працівниками, учнями, батьками (шляхом співставлення результатів опитування учасників освітнього процесу впродовж кількох років).

Список використаних джерел

1. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. – Київ, Державна служба якості освіти, 2019 - 240 с.
2. Закон України «Про освіту»;
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту»;
4. Інструкція з ведення класного журналу учнів 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496;
5. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р;
6. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 № 329;
7. Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладах загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 30.11.2020 № 1480;
8. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4-их класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813;
9. Положення про сертифікацію педагогічних працівників, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1190 (зі змінами);
10. Порядок проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 № 17;
11. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800;
12. Порядок проведення моніторингу якості освіти, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 16.01.2020 № 54;
13. Статут Нововодолазького ліцею № 3 Нововодолазької селищної ради Харківської області;
14. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затверджений наказом Міністерства розвитку торгівлі, економіки та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736;
15. Типове положення про атестацію педагогічних працівників, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 № 930 (зі змінами);